



Leidžiama perspausdinti švietimo ir nekomerciniais tikslais, jei nurodomas šaltinis.  
© Lietuvos bankas, 2017

Gedimino pr. 6, LT-01103 Vilnius  
Tel. (8 5) 268 0029, faksas (8 5) 268 0038

www.lb.lt  
info@lb.lt

2017 m. rugsėjo 12 d.

2017 m. antrąjį ketvirtį Lietuvos bankų sistemos turtas toliau augo, o veikla buvo pelninga. Tiek nauji potencialūs rinkos dalyviai, tiek reformuojamo kredito unijų sektoriaus nariai toliau aktyviai domisi galimybe gauti specializuoto banko licenciją. Pateiktais duomenimis, visi bankų rinkos dalyviai tenkino nustatytus kapitalo ir likvidumo reikalavimus. Skolinimo plėtra toliau yra sparti, o šalies ekonomika patiria ekonominio ciklo pakilimo fazę, tačiau, jei skolinimo tempas toks bus ir toliau, rizika finansų sistemoje didės. Indėlių augimo tendencija bankų sektoriui būdinga ir toliau. 2017 m. pirmąjį pusmetį didžioji dalis bankų veikė pelningai, reikšmingai išaugo visos bankų sistemos pelnas. Svarią įtaką tam turėjo šių metų paskolų vertės atkūrimas, taip pat ir praėjusių metų netipiniai veiksniai, dėl kurių ankstesnių metų pelnas buvo mažesnis. Bankams sekėsi didinti pajamas ir iš pagrindinės veiklos – skolinimo ir finansinio tarpininkavimo.

## 1. POKYČIAI BANKŲ SEKTORIJE

Šiomet laukiama dviejų bankų jungimosi pabaigos, bankai aktyviai domisi galimybe gauti specializuoto banko licenciją. 2017 m. pirmąjį pusmetį bankų sektoriuje veikė 6 bankai ir 8 užsienio bankų filialai<sup>1</sup>, per antrąjį ketvirtį jų skaičius nepakito. Praėjusiais metais pradėtas bankų DNB ASA ir *Nordea Bank AB* jungimosi procesas Baltijos šalyse toliau vyksta, sandorį turi patvirtinti šių bankų veiklą prižiūrinčios institucijos. Bankų duomenimis, Europos Komisija savo sprendimą dėl jungimosi turėtų pateikti iki rugsėjo 14 d., o paties sandorio pabaigos data, naujausiais duomenimis, turėtų būti perkelta iš trečiojo į ketvirtąjį ketvirtį.

Nuo šių metų atsiradus galimybei steigti specializuotą banką, Lietuvos bankas ir toliau sulaukia pastovaus tokia galimybe besidominčių potencialių rinkos dalyvių srauto. Tarp jų yra ir užsienio atstovai, ir reformuojamo kredito unijų sektoriaus nariai. Kol kas oficialiai prašymai steigti specializuotą banką Lietuvos bankui nėra pateikti, tačiau leidimą reorganizuotis gavusi kredito unija „Mano unija“, tikėtina, netrukus pateiks dokumentus specializuoto banko licencijai gauti.

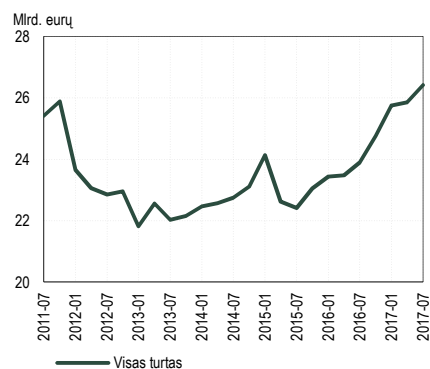
## 2. TURTAS IR ĮSIPAREIGOJIMAI

Bankų balanso straipsniams įtaką darė augantys paskolų ir indėlių portfeliai bei tarpgrupiniai vieno banko sandoriai. Pirmojo pusmečio pabaigoje bankų sistemos turtas sudarė 26,4 mlrd. Eur ir per antrąjį ketvirtį padidėjo 559 mln. Eur (2,2 %). Pastaruosius keletą ketvirčių turto pokyčius lemia bankų paskolų portfelio vertės didėjimas ir lėšų, laikomų kredito įstaigose, augimas. Paskolų portfelio vertė per antrąjį ketvirtį didėjo 333 mln. Eur, lėšų kredito įstaigose, kurias daugiausia sudaro lėšos patrunuojančiuosiuose bankuose, suma – 361 mln. Eur. Kiti turto straipsniai kito mažiau ir lemiamos įtakos bankų turto struktūros pokyčiams neturėjo.

Bankų įsipareigojimai 2017 m. pirmojo pusmečio pabaigoje siekė 24,2 mlrd. Eur, per antrąjį ketvirtį jie padidėjo 486 mln. Eur (2,0 %). Klientų indėliai sudaro didžiausią bankų įsipareigojimų dalį (77 %), tačiau tiek antrąjį ketvirtį, tiek pirmąjį pusmetį jie nebuvo pagrindinis augančių bankų sistemos įsipareigojimų veiksnys. Šie įsipareigojimai per ketvirtį padidėjo 125 mln. Eur, tačiau didžiausia pokyčio dalis teko įsipareigojimams kredito įstaigoms. Jie analizuojamu laikotarpiu padidėjo 492 mln. Eur. Pastarojo ketvirčio pokytį lėmė augantys įsipareigojimai patrunuojančiajam bankui

1 pav. Bankų sektoriaus turtas

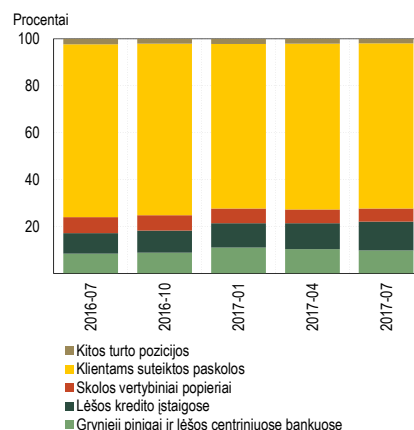
(2011 m. liepos 1 d.–2017 m. liepos 1 d.)



Šaltinis: Lietuvos bankas.

2 pav. Turto struktūra

(2015 m. spalio 1 d.–2017 m. liepos 1 d.)

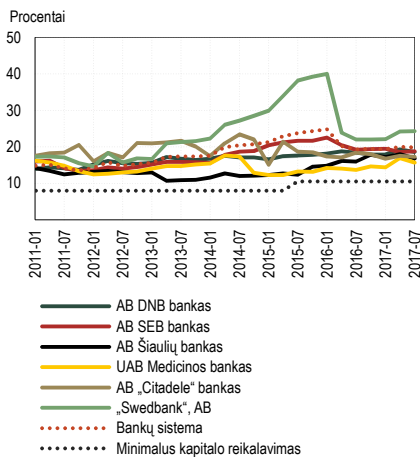


Šaltinis: Lietuvos bankas.

<sup>1</sup> Priežiūros tikslais gaunamos 7 filialų ataskaitos, nes *Telia Finance AB* Lietuvos filialas „Telia Finance Lietuva“ kol kas veiklos nevykdo.

### 3 pav. Bankų kapitalo pakankamumo rodikliai

(2011 m. sausio 1 d.–2017 m. liepos 1 d.)



Šaltinis: Lietuvos bankas.

#### 1 lentelė. Bankų kapitalo pakankamumo rodikliai

	Kapitalo pakankamumo rodiklis (proc.)	
	2017 m. I ketv.	2017 m. II ketv.
AB DNB bankas	19,3	18,8
AB SEB bankas	18,6	18,8
AB Šiaulių bankas	18,0	16,8
UAB Medicinos bankas	17,0	15,7
AB „Citadele“ bankas	17,6	17,3
„Swedbank“, AB	24,3	24,3
<b>Bankų sistema</b>	<b>20,0</b>	<b>19,9</b>

Šaltinis: Lietuvos bankas.

#### 2 lentelė. Lietuvos banko nustatyti kapitalo pakankamumo rodiklio reikalavimai

	Reikalavimas (proc.)
AB DNB bankas	Nustato ECB
AB SEB bankas	Nustato ECB
AB Šiaulių bankas	12,9
UAB Medicinos bankas	13,9
AB „Citadele“ bankas	14,5
„Swedbank“, AB	Nustato ECB

Pastaba: priežiūrą vykdančios Lietuvos bankas ir ECB reikalavimus įvertina ir nustato kartą per metus. Tiesioginę priežiūrą vykdančio ECB nustatyti kapitalo rodiklio reikalavimai viešai neatskleidžiami ECB sprendimu.

Šaltinis: Lietuvos bankas.

#### 3 lentelė. Bankų padengimo likvidžiuoju turto rodikliai

	Padengimo likvidžiuoju turto rodiklis (proc.)	
	2017 m. I ketv.	2017 m. II ketv.
AB DNB bankas	184,9	181,5
AB SEB bankas	175,5	174,9
AB Šiaulių bankas	368,7	282,8
UAB Medicinos bankas	879,8	724,9
AB „Citadele“ bankas	164,6	156,4
„Swedbank“, AB	295,4	308,7
<b>Bankų sistema</b>	<b>264,0</b>	<b>259,5</b>

Šaltinis: Lietuvos bankas.

viename iš bankų rinkos dalyvių, susiję su tarpgrupiniais sandoriais. To paties banko tarpgrupiniai sandoriai lėmė ir turto ataskaitos pusę – lėšų, laikomų kredito įstaigose, padidėjimą.

## 3. REIKALAVIMŲ VYKDYMAS

**Pateiktais duomenimis, bankų sektoriaus kapitalo būklė tviri, o normatyvai vykdomi.** Bendras bankų sektoriaus kapitalo pakankamumo rodiklis 2017 m. birželio 30 d. buvo 19,9 proc. Per ketvirtį bankų sistemos kapitalo pakankamumo rodiklio reikšmė sumažėjo 19 bazinių punktų. Antrąjį ketvirtį mažėjo didžiosios dalies bankų kapitalo pakankamumo rodikliai, tačiau šie pokyčiai nebuvo reikšmingi ir bankų stabilumui neigiamos įtakos neturėjo. Lietuvos banko priežiūrai pateiktos bankų ataskaitos rodo, kad 2017 m. antrąjį ketvirtį visi bankai vykdė minimalaus bendrojo kapitalo pakankamumo rodiklio reikalavimą (8,0 %), antrojo lygio papildomą kapitalo reikalavimą (angl. *Pillar II*, nustatomas kiekvienam bankui atskirai) ir sudėtinį rezervo reikalavimą. Pastarąjį šiuo metu sudaro kapitalo apsaugos (2,5 %), anticiklinio (0 %) ir kitų sistemiskai svarbių institucijų (0,5–2,0 %) rezervo reikalavimai. Bankams nustatyti kapitalo reikalavimai (žr. 2 lentelę) 2017 m. galios iki to laiko, kol Lietuvos bankas, atlikęs priežiūrinį tikrinimą ir vertinimą, priims naujus priežiūros sprendimus. ECB sprendimu kiekvienam iš trijų didžiųjų Lietuvos bankų nustatyti bankų kapitalo normatyvai neskelbiami, tačiau jie nustatomi vadovaujantis tokiais pačiais principais, ir šie bankai reikalavimus vykdo su pakankamomis atsargomis. Lietuvos bankas ir toliau laikosi pozicijos, kad vietos kapitalo bankams kapitalo stiprinimo klausimas tebėra prioritetas.

**2017 m. antrąjį ketvirtį paskolų portfeliui augant sparčiau nei klientų indėliams, bankai šiek tiek mažino likvidžiojo turto atsargas, tačiau jos buvo pakankamai didelės ir likvidumo lygis išliko aukštas.** Bankų likvidųjį turtą sudarė labai aukštos kokybės bei likvidumo finansinės priemonės: gryniesi pinigai, Lietuvos banke laikomos lėšos ir ES šalių vyriausybų vertybiniai popieriai. Antrąjį ketvirtį pritraukus finansinių lėšų iš patronuojančiųjų bankų ir išaugus klientų indėliams, bankų finansavimosi bazė padidėjo. Stebėdamas likvidumo padėtį bankuose ir siekdamas įsitikinti, kad jie užtikrina likvidumo reikalavimų vykdymą, Lietuvos bankas nuolat vertina ketvirtosios Kapitalo reikalavimų direktyvos ir Kapitalo reikalavimų reglamento nuostatomis nustatyto pagrindinio likvidumo mato – padengimo likvidžiuoju turto rodiklio (angl. *liquidity coverage ratio*, LCR) reikšmes ir jų pokyčius. Bankų pateiktais duomenimis, visuose šalyje veikiančiuose bankuose šio rodiklio reikšmė yra didelė ir vykdoma su pakankama atsarga – bankų sektoriaus LCR rodiklis 2017 m. birželio 30 d. sudarė 259,9 proc. (minimalus reikalavimas Lietuvoje – 100 %). Beveik visų bankų LCR reikšmės antrąjį ketvirtį šiek tiek mažėjo, bankams kiek sumažinus perteklines likvidžiojo turto atsargas.

## 4. PASKOLŲ PORTFELIS<sup>2</sup>

### Paskolų portfelio pokyčiai

**Antrąjį ketvirtį skolinosi tiek įmonės, tiek namų ūkiai.** Bankų klientams suteiktų paskolų portfelio grynoji vertė<sup>3</sup> (toliau – paskolų portfelio vertė) per 2017 m. antrąjį ketvirtį išaugo 333 mln. Eur (1,8 %) – iki 18,6 mlrd. Eur<sup>4</sup>. Panašiai augo skolinimas tiek namų ūkiams, tiek įmonėms – pagrindiniams bankų paskolų gavėjams, jų paskolų portfelio vertė sudaro 92 proc. viso bankų paskolų portfelio. Namų ūkių paskolų portfelio vertė per analizuojamą laikotarpį išaugo 204 mln. Eur (2,5 %). Pagrindinė šios grupės paskolų dalį sudarančių būsto paskolų vertė išaugo 132 mln. Eur (2,0 %), o vartojimo paskolų – 20 mln. Eur (3,3 %), kitą augimo dalį sudarė namų ūkių sektoriui (pvz., individualių įmonių, namų bendrijų ir kt.) priskiriamų subjektų skolinimasis. Įmonėms suteiktų paskolų vertė padidėjo 225 mln. Eur (2,6 %). Didžiausią įtaką tokiam pokyčiui turėjo išaugusi nekilnojamojo turto, apdirbamosios pramonės ir transporto įmonių įsipareigojimų vertė. Finansų institucijų ir valdžios sektoriaus institucijų įsipareigojimų vertė sumažėjo atitinkamai 9,6 mln. Eur (1,4%) ir 86 mln. Eur (10,8 %).

Metiniai augimo tempai buvo tokie: visų klientams suteiktų paskolų – 5,8, namų ūkiams suteiktų paskolų – 8,4, suteiktų įmonėms paskolų – 5,1 proc. Paskolų būstui įsigyti vertė augo 7,5 proc.

Paskolų rinkos plėtra lieka sparti, ekonomika patiria ekonominio ciklo pakilimo fazę ir, jei esamas skolinimo augimo tempas nepasikeis, rizika finansų sistemoje didės. Kol kas Lietuvos bankas stebi rinkos būklę ir, jei plėtra nelėtės arba spartės, anticiklinio rezervo normos keitimas gali būti svarstomas siekiant padidinti finansų sistemos atsparumą.

### Paskolų portfelio kokybė

**Bankai toliau mažino padidėjusios rizikos požymių turinčių paskolų likučius, ypač įmonėms suteiktų paskolų portfelyje.** Neveiksnių skolos priemonių dalis sumažėjo 0,3 proc. punkto – iki 3,48 proc., o pats tokių paskolų likutis buvo 6,8 proc. mažesnis nei prieš ketvirtį. Paskolų nurašymas sudarė 2 proc. ketvirčio pradžioje buvusio neveiksnių paskolų likučio. Dėl palankių ekonominių sąlygų, naujo skolinimo, bankams sprendžiant probleminių paskolų klausimą, namų ūkiams ir verslo įmonėms suteiktų neveiksnių paskolų likučiai per antrąjį metų ketvirtį sumažėjo atitinkamai 3,6 ir 9,2 proc. ir sudarė 4,34 ir 5,46 proc. bendrosios šių paskolų portfelių vertės. Ilgiau kaip 90 dienų pradelstų namų ūkių paskolų likutis sumažėjo 4,4 proc. ir ketvirčio pabaigoje sudarė 2,8 proc. bendrosios namų ūkiams suteiktų paskolų vertės. Pradelstų verslo įmonių paskolų likutis sumažėjo 10,3 proc. – iki 3,38 proc. verslo paskolų portfelyje.

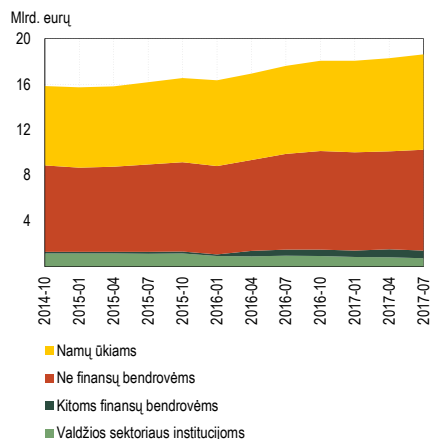
<sup>2</sup> Įskaitant išperkamosios nuomos (lizingo) portfelį.

<sup>3</sup> Finansinėse ataskaitose nurodyta paskolų vertė, kuri nustatoma sumuojant paskolų likučius bei sukauptas palūkanas ir atimant sudarytus atidėjinius bei sukauptus mokesčius.

<sup>4</sup> Bankų ir kredito unijų paskolų šalies ekonomikai metinis augimas 2017 m. liepos mėn. buvo toks: viso paskolų privačiam ne finansų sektoriui portfelio – 6,4, paskolų namų ūkiams – 7,9, įmonėms – 4,8, būsto paskolų – 8,0 proc. Čia naudojami PF] balanso statistikos duomenys, pakoreguoti dėl bankrutuojančių PF] pašalinimo iš statistikos ir kitų techninių veiksnių. Plačiau žr. 2014 m. gruodžio mėn. Lietuvos ekonomikos apžvalgos 2 priedą „PF] paskolų portfelio koregavimas atsižvelgiant į pokyčius dėl techninių veiksnių“ (<http://www.lb.lt/leidiniai/lietuvas-ekonomikos-apzvalga-2014-m-gruodis>).

4 pav. Bankų paskolų portfelio grynoji vertė

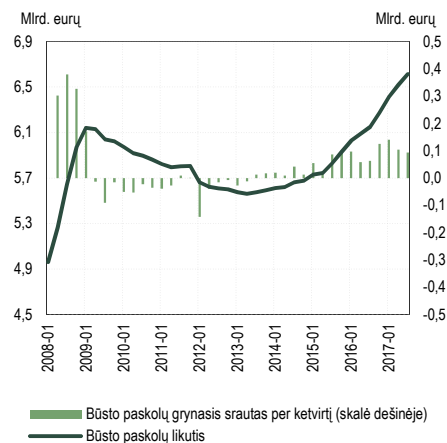
(2014 m. spalio 1 d.–2017 m. liepos 1 d.)



Šaltinis: Lietuvos bankas.

5 pav. Būsto paskolų portfelio grynoji vertė

(2008 m. sausio 1 d.–2017 m. liepos 1 d.)

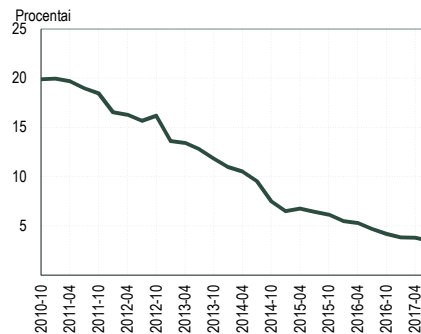


Šaltinis: Lietuvos bankas.

Pastaba: nuo 2014 m. spalio 1 d. būsto paskolos apima ir namų ūkiams suteiktas paskolas, skirtas investuoti į būstą savo reikmėms ar nuomai, įskaitant statybą ir remontą, todėl duomenys nėra visiškai palyginami su ankstesnių duomenų eilute.

6 pav. Neveiksnių skolos priemonės

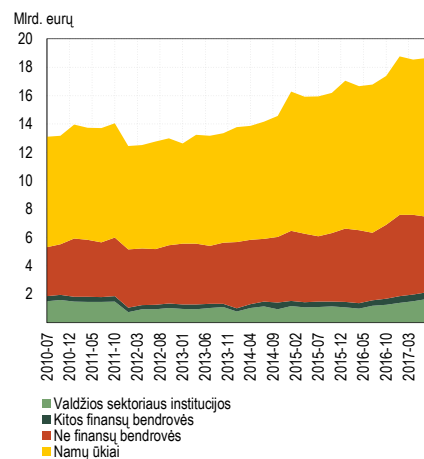
(2010 m. spalio 1 d.–2017 m. liepos 1 d.)



Šaltinis: Lietuvos bankas.

### 7 pav. Indėlių suma

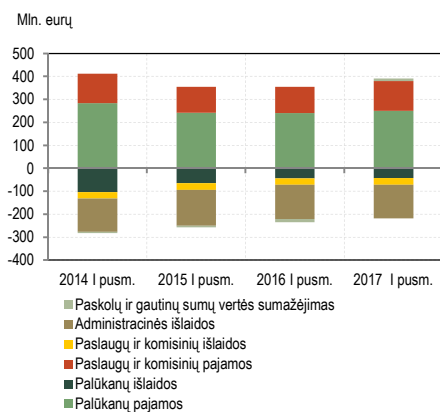
(2010 m. liepos 1 d.–2017 m. liepos 1 d.)



Šaltinis: Lietuvos bankas.

### 8 pav. Pagrindiniai pajamų ir išlaidų straipsniai

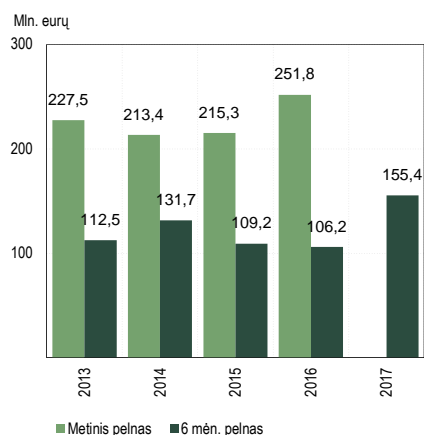
(2014 m., 2015 m., 2016 m. ir 2017 m. I pusm.)



Šaltinis: Lietuvos bankas.

### 9 pav. Bankų sektoriaus pelnas

(2013 m. sausio 1 d.–2017 m. liepos 1 d.)



Šaltinis: Lietuvos bankas.

### 4 lentelė. Bankų palūkanų pajamų ir išlaidų augimo tempų palyginimas

	Pokytis per metus	
	2016 m.	2017 m. I pusm.
Palūkanų pajamos	1,6 %	3,8 %
Palūkanų išlaidos	-23,1 %	-5,3 %
<b>Grynosios palūkanų pajamos</b>	<b>9,4 %</b>	<b>5,8 %</b>

## 5. INDĖLIAI BANKUOSE

**Bankų indėlių pokyčiai paklūsta ilgalaikiai tendencijai.** 2017 m. liepos 1 d. klientai bankuose laikė 18,7 mlrd. Eur indėlių – 125 mln. Eur (0,7 %) daugiau nei 2017 m. pirmojo ketvirčio pabaigoje. Indėlių suma šiek tiek nutolo nuo visų laikų aukščiausio lygio, pasiekto 2016 m. pabaigoje. Tačiau augimo tendencija būdinga ir toliau, ir mažai tikėtina, kad ilguoju laikotarpiu ji reikšmingai keistųsi, nors trumpalaikiai svyravimai ir gali būti matomi. Per ketvirtį labiausiai didėjo namų ūkių (271 mln. Eur, 2,5 %) ir valdžios sektoriaus įmonių (161 mln. Eur, 10,7 %) indėlių suma, o privačių bendrovių indėlių suma sumažėjo (-311 mln. Eur, arba -5,5 %). Tokios pat krypties ir panašaus dydžio svyravimus galima buvo stebėti ir ankstesnių metų antraisiais ketvirčiais. Palyginti su tuo pačiu laikotarpiu prieš metus, indėlių suma bankuose ir toliau sparčiai didėja: ji išaugo 1,9 mlrd. Eur (11,2 %), augo visų rūšių klientų indėliai.

Indėliai – pagrindinė bankų įsipareigojimų dalis, kartu ir finansavimo šaltinis. Gerėjanti ekonomikos būklė – augantis darbo užmokestis, įmonių aktyvumas, o kartu ir kreditavimas – sudaro sąlygas indėlių sumai didėti, nors palūkanų normos itin žemos. Tiesa, vidutinis indėlių augimo tempas mažesniuose ne skandinaviško kapitalo bankuose yra šiek tiek spartesnis dėl to, kad šie bankai siūlo santykinai aukštesnes indėlių palūkanas.

## 6. PELNINGUMAS IR VEIKLOS EFEKTYVUMAS

**Lietuvos bankų pagrindiniai veiklos rodikliai gerėjo, o didžiausią įtaką pelno augimui turėjo paskolų vertės atkūrimas, taip pat tai, kad nebebuvo patiriama netipinių nuostolių.** 2017 m. pirmąjį pusmetį bankai ir užsienio bankų filialai uždirbo 155,4 mln. Eur pelno – 49,3 mln. Eur (46,4 %) daugiau nei 2016 m. tuo pačiu laikotarpiu. Bankų paskolų vertės atkūrimas siekė 24,3 mln. Eur, o tai lėmė reikšmingą pelno pokyčio dalį. Iš viso pelningai veikė 11 bankų ir užsienio bankų filialų, nuostolių patyrė 2 rinkos dalyviai.

Tiek 2017 m. pirmasis ketvirtis, tiek ir pusmetis, buvo sėkmingi bankų sektoriui, toliau gerėjo pagrindiniai bankų pajamų ir išlaidų straipsniai – išaugo tiek grynosios palūkanų pajamos, tiek ir grynosios paslaugų ir komisinių pajamos. Nepaisant šių pokyčių, grynosios bankų veiklos pajamos pirmąjį pusmetį buvo 14,9 mln. Eur (-4,4 %) mažesnės nei prieš metus, nes praėjusiais metais keli rinkos dalyviai gavo netipinio pelno, susijusio su turimo finansinio turto perkainojimu.

Vis dėlto galutinis bankų pelnas augo. Nuosekliai mažėjo administracinės išlaidos (-2,4 mln. Eur, arba -1,6 %), tačiau didžiausią įtaką pelno augimui padarė minėtas paskolų vertės atkūrimas, jį pirmąjį pusmetį įvykdė nemažai bankų. Tai pat šiemet, skirtingai nei 2016 m. tuo pat laikotarpiu, viename banke nebuvo netipinio nuostolio, susijusio su ilgalaikio turto perleidimu.

Dėl anksčiau minėtų netipinių veiksmų 2017 m. pelnas yra mažesnis apie 17 mln. Eur. Taigi, pelno pokyčiai šiemet būtų mažesni, o bankų sistemos veiklą geriausia vertinti pagal pagrindinių sričių, t. y. skolinimo ir finansinio tarpininkavimo paslaugų, pajamas.

**Pirmąjį pusmetį grynujų palūkanų pajamų augimą stipriau nei 2016 m. palaikė bankų skolinimas.** Bankų palūkanų pajamos 2017 m. pirmąjį pusmetį padidėjo 9,0 mln. Eur (3,8 %) ir sudarė 249,5 mln. Eur. Palūkanų išlaidos per nagrinėjamą laikotarpį susitraukė 2,4 mln. Eur (-

5,3 %) – iki 42,1 mln. Eur. Grynosios palūkanų pajamos išaugo 11,4 mln. Eur (5,8 %) – iki 207,3 mln. Eur. Palyginti su 2016 m., šiemet tiek keičiasi grynujų palūkanų augimo struktūra (žr. 4 lentelę). 2016 m. reikšmingą įtaką darė mažėjusios palūkanų išlaidos. Tai susiję su mažesne nei 2015 m. indėlių draudimo įmoka, kuri lėmė, kad palūkanų išlaidos 2016 m. susitraukė 23,1 proc., t. y. pastebimai sparčiau, nei tai vyksta šiais metais. Kita vertus, palūkanų pajamos šiemet auga sparčiau, nei tai vyko 2016 m. Galima daryti išvadą, kad pirmąjį pusmetį grynujų palūkanų pajamų augimui didesnę įtaką darė pajamos, gaunamos iš skolinimo veiklos. Antroje metų pusėje padėtis vėl keisis, nes nuo 2017 m. liepos 1 d. Lietuvos Respublikos finansų ministerija nustatė naują mažesnį indėlių draudimo įmokos tarifą. Jis sumažintas nuo 0,3 iki 0,1 proc. draudžiamos indėlių sumos.

Bankų paslaugų ir komisinių pajamos išaugo 16,5 mln. Eur (14,6 %) ir sudarė 130,0 mln. Eur. Atitinkamos išlaidos padidėjo 2,6 mln. Eur (9,3 %) – iki 30,4 mln. Eur. Grynosios paslaugų ir komisinių pajamos padidėjo 14,0 mln. Eur (16,3 %) – iki 99,7 mln. Eur. Tikėtina, kad pastaruosius kelis ketvirčius įtakos turėjo auganti paslaugų apimtis bei kai kurių paslaugų kainodaros pokyčiai. Tiksliau įvertinti šių pokyčių įtaką bus galima turint ilgesnio laikotarpio duomenis.

**Bankų pelningumas tebėra geras ir sudaro pagrindą finansų sistemai išlikti tvariai.** Bankų turto grąža 2017 m. antrąjį ketvirtį buvo 1,2, nuosavybės grąža – 12,6 proc.<sup>5</sup> Rodikliai per metus atitinkamai padidėjo 0,3 ir 1,2 proc. punkto. Bankų efektyvumo rodiklis, rodantis bankų sąnaudų (administracinių išlaidų ir nusidėvėjimo) ir grynujų veiklos pajamų santykį, nagrinėjamu laikotarpiu sudarė 47,8 proc. ir per metus didėjo 1,8 proc. punkto. Nors galime stebėti ilgalaikę tendenciją, rodančią bankų veiklos efektyvumo padidėjimą, antrojo ketvirčio pabaigoje bankų efektyvumo rodiklis pablogėjo, palyginti su 2016 m. antruoju ketvirčiu, dėl mažesnių nei prieš metus grynujų veiklos pajamų (žr. 6 skyriaus pradžioje).

**Lietuvos bankų sistema, palyginti su visos ES bankais<sup>6</sup>, yra pastebimai efektyvesnė** – atitinkamas rodiklis yra gerokai mažesnis už ES vidurkį (63,8 %). Atitinkamai ir Lietuvos bankai yra pelningesni, palyginti su ES, kur nuosavybės grąža siekia 6,9 proc., turto – 0,4 proc., tačiau tarp daugelio šalių ypač neišsiskiria, nes bendram vidurkiui įtaką daro nuostolingos ar itin menkai pelningos Graikijos, Kipro ir Portugalijos bankų sistemos. Efektyvi ir pelninga bankų sistema yra stabilios finansų sistemos pagrindas, taigi šiuo požiūriu Lietuvos bankų sistemą galima vertinti kaip tvarią.

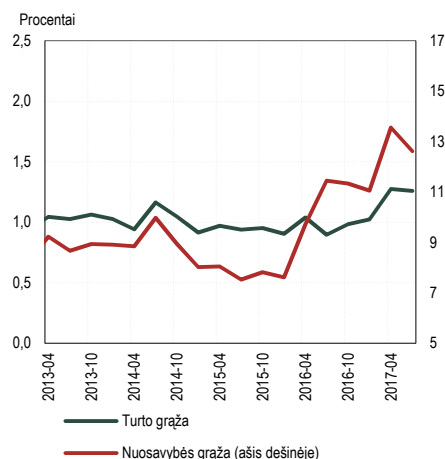
## 7. REGULIACINĖ APLINKA

### Vartotojų teisių apsauga

2017 m. antrąjį ketvirtį į Lietuvos banką dėl ginčų su bankais ir Lietuvoje veikiančiais jų filialais kreiptasi 62 kartus. Tai 24 kartais mažiau nei 2016 m. antrąjį ketvirtį. Palyginus ataskaitinio laikotarpio ir 2016 m. antrojo ketvirčio duomenis, pastebimas ir išnagrinėtų tarp bankų ir vartotojų kilusių ginčų skaičiaus mažėjimas. 2017 m. antrąjį ketvirtį iš viso buvo išnagrinėti 26 vartojimo ginčai, priimti 9 sprendimai dėl ginčo esmės, o praėjusių metų antrąjį ketvirtį buvo išnagrinėtas 31 vartojimo ginčas ir priimta 14 sprendimų dėl ginčo esmės. Per ataskaitinį laikotarpį Lietuvos bankui išnagrinėjus vartojimo ginčus, 8 atvejais vartotojų reikalavimai buvo atmesti, 1 atveju vartotojo reikalavimai bankui patenkinti iš dalies. Taigi, atmestų vartotojų reikalavimų procentinė išraiška išlieka pakankamai aukšta (89 proc.) ir yra 10 proc. p. didesnė nei 2016 m. antrąjį ketvirtį. 2017 m. antrąjį ketvirtį 5 Lietuvos banke nagrinėti su bankais susiję vartojimo ginčai buvo išspręsti

### 10 pav. Bankų pelningumo rodikliai ir grynoji palūkanų marža

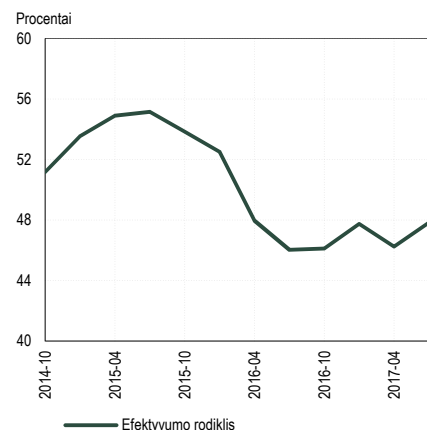
(2015 m. balandžio 1 d.–2017 m. liepos 1 d.)



Šaltinis: Lietuvos bankas.

### 11 pav. Bankų efektyvumo rodiklis (sąnaudų ir grynujų pajamų santykis)

(2015 m. balandžio 1 d.–2017 m. liepos 1 d.)



Šaltinis: Lietuvos bankas.

<sup>5</sup> Nuo 2017 m. pirmojo ketvirčio Lietuvos banko naudojami turto, nuosavybės ir efektyvumo rodikliai, siekiant palyginamumo ES mastu, skaičiuojami pagal Europos bankininkystės institucijos metodiką, todėl negali būti tiesiogiai palyginami su anksčiau analizei naudotais rodikliais.

<sup>6</sup> Europos bankininkystės institucijos 2017 m. I ketv. palyginamieji duomenys: <http://www.eba.europa.eu/risk-analysis-and-data/risk-dashboard>

šalims pasiekus taikų susitarimą (2016 m. antrąjį ketvirtį taikiai buvo išspręsti 2 ginčai). Lietuvos banke nagrinėtų vartojimo ginčų daugiausia buvo kilę iš mokėjimo paslaugų teikimo, ginčai taip pat kilo dėl kreditavimo paslaugų, indėlių ir kitų finansinių paslaugų.

## Priedas. Pagrindiniai bankų sektoriaus rodikliai<sup>7</sup>

5 lentelė. Balanso ataskaitos pagrindiniai straipsniai

Eil. Nr.	Rodiklis	2016-07-01	2017-04-01	2017-07-01	Pokytis II ketv.	Pokytis per metus
		suma, mln. Eur			proc.	
<b>1.</b>	<b>Turtas</b>	<b>23 893,4</b>	<b>25 855,6</b>	<b>26 415,0</b>	<b>2,2</b>	<b>10,6</b>
1.1.	Skolos vertybiniai popieriai	1 604,4	1 509,9	1 475,7	-2,3	-8,0
1.2.	Nuosavybės vertybiniai popieriai	47,8	55,4	54,1	-2,3	13,2
1.3.	Išvestinės finansinės priemonės	147,9	132,7	111,9	-15,7	-24,4
1.4.	Grynieji pinigai	408,9	439,9	448,4	1,9	9,6
1.5.	Lėšos centriniuose bankuose	1 601,8	2 236,2	2 147,3	-4,0	34,1
1.6.	Lėšos kredito įstaigose	2 098,3	2 857,0	3 217,9	12,6	53,4
1.7.	Klientams suteiktos paskolos (su lizingu)	17 609,6	18 291,3	18 624,1	1,8	5,8
1.7.1.	Valdžios sektoriaus institucijoms (su lizingu)	934,7	800,6	714,2	-10,8	-23,6
1.7.2.	Kitoms finansų bendrovėms (su lizingu)	532,1	696,9	687,3	-1,4	29,2
1.7.3.	Ne finansų bendrovėms (su lizingu)	8 405,7	8 610,6	8 835,7	2,6	5,1
1.7.4.	Namų ūkiams (su lizingu)	7 737,1	8 183,2	8 386,7	2,5	8,4
1.7.4.1	iš jų paskolos būstui įsigyti	6 149,1	6 518,3	6 650,4	2,0	8,2
1.8.	Kitos turto pozicijos	374,6	333,2	335,7	0,7	-10,4
<b>2.</b>	<b>Įsipareigojimai ir nuosavybė</b>	<b>23 893,4</b>	<b>25 855,6</b>	<b>26 415,0</b>	<b>2,2</b>	<b>10,6</b>
2.1.	Centrinių bankų indėliai	319,0	303,0	303,0	0,0	-5,0
2.2.	Įsipareigojimai kredito įstaigoms	4 149,7	4 318,2	4 815,8	11,5	16,1
2.3.	Išvestinės finansinės priemonės	135,7	122,3	110,5	-9,7	-18,5
2.4.	Indėliai	16 779,6	18 536,7	18 661,3	0,7	11,2
2.4.1.	Valdžios sektoriaus institucijų	1 176,6	1 508,7	1 669,6	10,7	41,9
2.4.2.	Kitų finansų bendrovių	399,4	463,4	466,5	0,7	16,8
2.4.3.	Ne finansų bendrovių	4 751,2	5 623,5	5 312,7	-5,5	11,8
2.4.4.	Namų ūkių	10 452,3	10 941,0	11 212,4	2,5	7,3
2.5.	Išleisti skolos vertybiniai popieriai	30,9	5,9	1,7	-70,6	-94,4
2.6.	Kitos įsipareigojimų pozicijos	402,4	428,4	307,9	-28,1	-23,5
2.7.	Nuosavybė	<b>2 076,2</b>	<b>2 141,1</b>	<b>2 214,8</b>	<b>3,4</b>	<b>6,7</b>

Šaltinis: Lietuvos bankas.

<sup>7</sup> Bankų sistemos dalyviams dėl šios ar kitų svarbių priežasčių pakoregavus ataskaitas, apžvalgos duomenys po šios datos gali būti atnaujinami.

**6 lentelė. Pelno (nuostolio) ataskaitos pagrindiniai straipsniai**

Eil. Nr.	Rodiklis	2016-07-01	2017-04-01	2017-07-01	Pokytis II ketv.	Pokytis per metus
		suma, mln. Eur			proc.	
<b>3.</b>	<b>Einamųjų metų pelnas</b>	<b>106,2</b>	<b>82,2</b>	<b>155,4</b>	–	<b>46,4</b>
3.1.	Grynosios palūkanų pajamos	195,9	103,5	207,3	–	5,8
3.2.	Grynosios paslaugų ir komisinių pajamos	85,7	47,6	99,7	–	16,3
3.3.	Administracinės išlaidos	148,9	71,3	146,5	–	-1,6
3.4.	Paskolų ir gautinų sumų vertės sumažėjimas	16,1	- 7,3	- 9,3	–	-157,8

Šaltinis: Lietuvos bankas.

**7 lentelė. Kiti bankų veiklos rodikliai**

Eil. Nr.	Rodiklis	2016-07-01	2017-04-01	2017-07-01	Pokytis II ketv.	Pokytis per metus
		proc.			proc. p.	
4.	Kapitalo pakankamumo rodiklis	19,3	20,0	19,9	-0,2	0,5
5.	CET1 kapitalo pakankamumo rodiklis	19,1	19,7	19,5	-0,3	0,4
6.	Padengimo likvidžiuoju turto rodiklis	–	264,0	259,5	-4,5	–
7.	Sverto rodiklis	8,5	8,6	8,5	-0,1	0,0
8.	Grynoji palūkanų marža	1,69	1,60	1,59	0,0	-0,1
9.	Turto grąža*	0,90	1,27	1,19	-0,1	0,3
10.	Nuosavybės grąža*	11,45	13,56	12,62	-0,9	1,2
11.	Efektyvumo rodiklis*	46,0	46,3	47,8	1,6	1,8
12.	Neveiksnių skolų priemonės	4,7	3,8	3,5	-0,3	-1,2

Šaltinis: Lietuvos bankas.

\* Nuo 2017 m. pirmojo ketvirčio Lietuvos banko apžvalgose naudojami turto, nuosavybės ir efektyvumo rodikliai skaičiuojami pagal Europos bankininkystės institucijos metodiką, todėl negali būti tiesiogiai palyginami su anksčiau apžvalgose pateiktais rodikliais.